

CRISTINA CALDERER

La solemne frivolitat de Milena Busquets

ALEX
GUTIÉRREZ

L'esnobisme, la solemnitat, la pederastia... tot això és, per a Milena Busquets, com l'aigua beneïda per a la nena de l'exorcista. Sis anys després de l'aclamada *També això passarà*, l'autora aprofundeix en l'autoficció amb una nova proposta, *Gemma* (en català a Amsterdam, l'original en castellà a Anagrama), en què la lleugeresa plàcida de les diferents escenes amb prou feines dissimula una mar de fons tenyida per la pèrdua en general i la mort en particular. És

un llibre amb més teca del que està disposat a admetre públicament.

El record de la mort prematura d'una amiga de la infància és la fràgil espina dorsal d'aquesta breu novel·la. La narradora en recorda una última conversa, al pati de l'escola, però al mateix temps dubta sobre si realment aquella vinyeta va succeir o és una de les capricioses fabricacions de la memòria. I, en tot cas, sobreviu la persistent sensació que, en aquell tràngol, ella no va estar a l'alçada: "Ens vam comportar com adults, no vam dir res del que pensàvem". Com si fos una novel·la de Patrick Modiano, *Gemma* ens fa acom-

GEMMA
MILENA BUSQUETS
AMSTERDAM /
ANAGRAMA
150 PÀG. / 16,50 €

panyar la protagonista en la persecució d'un fantasma pels equívocs camins del record. I ja se sap que els ectoplasmes fan de mal capturar.

Pel camí, la protagonista parla amb amigues amb qui ja no connecta de la mateixa manera, veu com marxen de vacances els seus dos fills amb els respectius pares, es desenamora d'un nòvio actor... L'erosió, l'oblit i l'esvaniment són molt presents a les 150 pàgines escasses del llibre però, al mateix temps, Busquets esquiva de manera molt conscient el melodrama i s'escora cap a la lleugeresa. O, fins i tot, la frivolitat, que qualifica de "formidable ve-

hicle per a la intel·ligència i l'humor". I és amb aquest esperit que hi trobem mil i una afirmacions sobre el desig i l'amor, pronunciades amb el convenciment alegre dels contes morals d'Éric Rohmer. "No hi ha res tan difícil com fer riure un exnòvio quan encara t'estima", es lamenta, en un dels passatges.

Com ja succeïa a *També això passarà*, la força del llibre rau en l'atracció esmunyedissa que genera el personatge Milena Busquets –no se'n diu explícitament que la narradora sigui ella, però tot ho suggereix– per la seva desimboltura i, esclar, per la impossibilitat d'atrapar-lo (és a dir, de classificar-lo). Les seves visions sobre la dona, per exemple, desafien els corrents més ortodoxos del feminisme, com quan afirma que "el relliscós pendent de l'esnobisme podia ser gairebé tan perillós com el de la solemnitat, aquell defecte summament molest i masculí recentment adoptat amb gran entusiasme per algunes dones". O bé: "No havia aixecat mai, per inconsciència suposo, les fermes fronteres que altres persones erigien al voltant del seu cos. L'havia regalat sempre amb alegria i despreocupació. Era un país repetidament i feliçment envaït, impermeable a qualsevol politització o instrumentació, analfabet".

La Barcelona benestant

Una altra clau de *Gemma* és el retrat de certa Barcelona benestant. El Liceu Francès, el Club de Tennis Barcelona... són elements que situen la novel·la no tant en l'entorn geogràfic de l'Upper Diagonal, sinó en unes coordenades familiars i de classe determinades. És l'Upper West Side de Woody Allen, versió barcelonina: personatges que poden permetre's el luxe de celebrar la frivolitat mentre juguen a la comèdia d'amors i desamors. Es tracta d'una visió de la realitat passada pel filtre romàntic, esclar, i precisament per això resulta tan captivadora per al lector comú: les tribulacions dels personatges són tan abrandades com inofensives. Aquest és un món de frases perfectes i personatges guapos, talentosos i, sobretot, lliures: és natural voler-s'hi arrambar una estona per sentir el seu escalf. Perquè, com diu la narradora, "la llibertat és un do, com la bellesa o el talent, gairebé mai es conquereix". ♦